1.7.3. Praktilised abivahendid ressursi planeerimisel

Järgnevalt on esitatud mõned näited ja tööriistad, mis aitavad hinnata, millist ressurssi organisatsioon kriisiülesannete täitmiseks ja oma tegevuse toimepidevuse tagamiseks vajad, kui suurt varu võib olla vajalik hoida ning millal piisab muudest varustuskindluse meetmetest. Tegemist ei ole kohustusliku vormi ega metoodikaga, vaid praktiliste abivahenditega riskianalüüsi, kriisiplaani ja toimepidevuse tagamise meetmete kavandamisel.

Varu planeerimise esimene samm on kriitilise ressursi määratlemine. Järgmine tabel aitab kaardistada peamised ressursid, nende kasutusotstarve ja tarneallikad ning võimalikud tarneriskid.

Tabel 13. Kriitiliste ressursside kaardistamise näidis

Ressurss	Milleks vajalik	Tarnerisk	Võimalik varustuskindluse meede
Elektrienergia	Teenuse osutamine	Elektrikatkestus	Varugeneraator, UPS
Side ja andmeside	Kriisijuhtimine	Sidevõrguhäire	Alternatiivne sidekanal
Kütus	Transpordi ja generaatorite töö	Tarnete katkemine	Füüsiline varuvõi tarneleping
Kriitilised varuosad	Seadmete töö	Pikk tarneaeg	Kohapealne varu
Joogivesi	Töötajate ja klientide teenindamine	Veekatkestus	Veemahutid, alternatiivne tarne

Kõigi ressursside puhul ei ole füüsilise varu loomine vajalik ega majanduslikult põhjendatud. Järgmine otsustuspuu aitab hinnata, millal võib piisata lepingulisest või muust varustuskindluse meetmest ning millal tuleks kaaluda füüsilise varu loomist.



Kui on otsustatud, et kriitilise ressursi puhul on füüsiline varu vajalik, tuleb määrata selle sobiv maht. Need küsimused aitavad hinnata toimepidevuseks vajalikku perioodi ning hinnangulist varuvajadust.

1. Kui kaua pean suutma ülesannet täita ilma uue tarneta?
2. Kui palju tarbin ööpäevas?
3. Kuidas tarbimine kriisiolukorras muutub, kas suureneb, väheneb vms?
4. Kas osa vajadusest saab katta alternatiivse lahendusega?

Tegeliku varu suuruse määramisel tuleb arvestada ka tarne taastamiseks kuluvat aega, kriisiolukorras võimalikku tarbimise kasvu ning alternatiivsete tarneallikate olemasolu.

Minimaalne varu = ööpäevane tarbimine × vajalik toimepidevusperiood

Eri ressursside puhul võivad sobida erisugused varustuskindluse lahendused. See näide aitab hinnata, millised meetmed on eri tüüpi ressursside puhul tavapäraselt kõige asjakohasemad.

Tabel 14. Varustuskindluse tagamise meetmete kasutatavuse näide ressursitüüpide kaupa

Ressursi tüüp	Füüsiline varu	Lepinguline lahendus	Alternatiivne tarne
Kütus	√	√	√
Elektrivarustus	√	√	Piiratud

Ressursi tüüp	Füüsiline varu	Lepinguline lahendus	Alternatiivne tarne
Side-jaIT-seadmed	Osaliselt	√	√
Kriitilised varuosad	√	√	Piiratud
Toit (sh joogivesi)	√	√	√
Hügieeni- ja esmatarbekaubad	√	√	√

Järgmine näidis illustreerib, millist teavet võiks kriitilise varu kohta kriisiplaanis kajastada.

Tabel 15. Kriitilise varu arvestuse ja haldamise näidis

Kriitilise varu nimetus	Hoiukoht	Kogus	Toimepidevuse periood	Vastutaja	Varu kasutuselevõtu otsustaja	Taastamise kord
Diislikütus	X	7000 l	14 päeva	Y	Z	Tarnija A

Varu ja varustuskindluse lahenduste toimivust on soovitatav regulaarselt kontrollida õppuste käigus. Kontrollnimekiri aitab hinnata, kas kavandatud lahendus toimis ka tegelikus kasutusolukorras.

- Kas varu oli tegelikult leitav?
- Kas vastutaja teadis oma rolli?
- Kas väljastamise kord toimis?

- Kas tarnija kontaktid olid õiged?
- Kas varu jõudis kasutajani õigeaegselt?
- Kas pärast õppust oli taastamise kord olemas?

Viimati uuendatud 02.10.2026